

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039 | tālrunis 67097200 | fakss 67097277 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

07.07.2022.

Nr. 107

(prot. Nr.26, 4.p)

Par administratīvās lietas izskatīšanu saistībā ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību “Elektro bizness”

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators), pamatojoties uz likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (turpmāk – Likums) 9.panta otro daļu, savas kompetences ietvaros patstāvīgi pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus, kas ir saistoši konkrētiem sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un lietotājiem.

Regulators konstatē:

1. Saskaņā ar Likuma 7.panta pirmo daļu Regulators uzrauga, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā regulējamās nozarēs tiktu ievērots šis likums, kā arī regulējamo nozaru speciālie normatīvie akti. Savukārt Likuma 9.panta pirmās daļas 1., 4., 6. un 9.punkts noteic, ka Regulators aizstāv lietotāju intereses un veicina sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju attīstību, licencē sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu vai reģistrē sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju, sekmē konkurenci regulējamās nozarēs un pilda citas funkcijas, kas noteiktas nozares speciālajos likumos. Atbilstoši Enerģētikas likuma 3.panta 4.punktam likuma mērķis ir veicināt ekonomiski pamatotu konkurenci.

2. Dabasgāzes tirgū veicamo darbību veidus, tajā skaitā dabasgāzes kā brīvas apgrozības preces tirdzniecību un tirdzniecībai nepieciešamo pakalpojumu nodrošināšanu, reglamentē Enerģētikas likums, uz minētā likuma pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi, kā arī Regulatora lēmumi. Enerģētikas likuma 1.panta 7.punkts noteic, ka energoapgāde ir enerģētikas jomā veicama komercdarbība, kuru ir nepieciešams licencēt vai reģistrēt un kura ietver elektroenerģijas vai siltumenerģijas ražošanu, elektroenerģijas, siltumenerģijas vai dabasgāzes (tostarp sašķidrinātās dabasgāzes un biometāna) iepirkšanu, pārveidi, uzglabāšanu, pārvadi, sadali vai tirdzniecību. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 1.panta 16.punktu enerģijas tirdzniecība ir energoapgādes veids, kas ietver enerģijas iepirkšanu pārdošanai un pārdošanu enerģijas lietotājiem. Savukārt saskaņā ar Enerģētikas likuma 1.panta 49.punktu tirgotājs ir komersants (tai skaitā ārvalsts komersanta filiāle), kura komercdarbība ir enerģijas tirdzniecība. Turklāt atbilstoši Enerģētikas likuma 1.panta 50.punktam tirgus dalībnieks ir dabasgāzes ražotājs, sistēmas operators, tirgotājs vai galalietotājs, kas darbojas dabasgāzes tirgū saskaņā ar brīvprātīgas līdzdalības principu. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 1.panta 12.punktā noteikto enerģijas lietotājs ir fiziska vai juridiska persona, kas no energoapgādes komersantiem pērk un savām vajadzībām patērē konkrētā veida enerģiju vai kurināmo vai lieto

to energoapgādē vai cita veida komercdarbībā. Savukārt saskaņā ar Enerģētikas likuma 1.panta 18.punktu enerģijas lietotājs, kurš pērk enerģiju izlietošanai paša vajadzībām (galapatēriņam), ir galalietotājs.

3. Enerģētikas likuma 7.panta piektā daļa noteic, ka dabasgāzes tirgotājam, kura darbību nepieciešams regulēt saskaņā ar Likumu, ir tiesības uzsākt dabasgāzes tirdzniecību, ja tas šajā likumā noteiktajā kārtībā ir reģistrēts dabasgāzes tirgotāju reģistrā. Tāpat Enerģētikas likuma 107.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ka ar dabasgāzes tirdzniecību var nodarboties dabasgāzes tirgotājs, kas šajā likumā noteiktajā kārtībā reģistrēts dabasgāzes tirgotāju reģistrā. Savukārt saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 27.oktobra noteikumu Nr.1227 "Noteikumi par regulējamiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem" 4.4.apakšpunktu dabasgāzes apgādē ir nepieciešams regulēt dabasgāzes tirdzniecību jebkuriem enerģijas lietotājiem, izņemot dabasgāzes tirdzniecību automobiļu gāzes uzpildes kompresoru stacijās. Minētais nozīmē, ka jebkuram dabasgāzes tirgotājam, kas tirgo dabasgāzi lietotājiem, ir jāreģistrējas Regulatora vestajā dabasgāzes tirgotāju reģistrā neatkarīgi no dabasgāzes tirdzniecības apjoma un jāpilda sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam noteiktie pienākumi, tostarp jāsniedz Regulatora noteiktā informācija par savu darbību un jāmaksā valsts nodeva par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu. Kārtību, kādā notiek dabasgāzes tirgotāju reģistrācija, reglamentē Regulatora 2019.gada 7.marta lēmums Nr.1/3 "Vispārējās atļaujas un reģistrācijas noteikumi enerģētikas nozarē" (turpmāk – Lēmums Nr.1/3).

4. Regulators konstatē, ka sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Elektro bizness", vienotais reģistrācijas numurs: 40003614811, juridiskā adrese: Elizabetes iela 63–21, Rīga, LV-1050 (turpmāk – "Elektro bizness"), nav reģistrēta dabasgāzes tirgotāju reģistrā. Tomēr dabasgāzes tirgus uzraudzības ietvaros, veicot izpēti par "Elektro biznesa" darījumiem dabasgāzes tirgū, Regulators konstatē, ka "Elektro biznesa" veiktās darbības konkrētajos apstākļos ir uzskatāmas par dabasgāzes tirdzniecību bez reģistrācijas.

5. Regulators administratīvā procesa ietvaros konstatē šādus lietas apstākļus:

5.1. "Elektro bizness" ar dabasgāzes tirgotāju akciju sabiedrību "Latvenergo", vienotais reģistrācijas numurs: 40003032949, juridiskā adrese: Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, LV-1230 (turpmāk – "Latvenergo"), 2020.gada 5.jūnijā noslēdza dabasgāzes tirdzniecības līgumu Nr.52741231021 par dabasgāzes tirdzniecības periodu no 2021.gada 1.aprīļa līdz 2022.gada 30.aprīlim (turpmāk – Līgums). Saskaņā ar Līguma noteikumiem "Latvenergo" pārdod, bet "Elektro bizness" pērk dabasgāzi Līgumā iekļauto gazificēto objektu vajadzībām un samaksā par to. Atbilstoši Līguma 2.3.4.apakšpunktam, ja lietotājs ("Elektro bizness") vēlas pirkt dabasgāzi citā objektā, lietotājs par to iesniedz tirgotājam paziņojumu un atsevišķa pušu rakstiska vienošanās par to nav nepieciešama, taču to var noslēgt, ja kāda no pusēm to pieprasa vai pusēm nepieciešams vienoties par dabasgāzes cenu un citiem dabasgāzes tirdzniecības noteikumiem, kas tiks piemēroti objektam, kurš tiks iekļauts Līgumā. Atsaucoties uz Līguma 2.3.4.apakšpunktā minēto nosacījumu, "Elektro bizness" lūdza "Latvenergo" Līguma ietvaros pievienot:

- 2021.gada 30.jūnijā – gazificēto objektu Slimnīcas ielā 3B-K, Saldū, Saldus novadā, LV-3801 (objekts Nr.A005138009);
- 2021.gada 14.jūlijā – divus gazificētos objektus Pulkveža Brieža ielā 109E, Siguldā, Siguldas novadā, LV-2150, (objekts Nr.A005561539) un Pulkveža Brieža ielā 109F, Siguldā, Siguldas novadā, LV-2150 (objekts Nr.A005561547);
- 2021.gada 16.jūlijā – gazificēto objektu Jelgavas ielā 4, Olainē, Olaines novadā, LV-2114 (objekts Nr.A005602539) (turpmāk visi kopā – Objekti).

Iesniedzot paziņojumu par vēlmi Līguma ietvaros pirkt dabasgāzi Objektos, "Elektro bizness" nosūtīja "Latvenergo" noslēgtos nomas līgumus, ar kuriem "Elektro bizness" pieņem lietošanā dabasgāzes pieslēguma punktus Objektos, kas pieder akciju sabiedrībai "Olenergo",

vienotais reģistrācijas numurs: 40103217863, juridiskā adrese: Duntē iela 6, Rīga, LV-1013 (turpmāk – “Olenergo”), sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “Cactus”, vienotais reģistrācijas numurs: 40203007573, juridiskā adrese: Daugavgrīvas iela 21, Rīga, LV-1048 (turpmāk – “Cactus”), un sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “SSR”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103277932, juridiskā adrese: Pulkveža Brieža iela 109E, Sigulda, Siguldas novads, LV-2150 (turpmāk – “SSR”). Atbilstoši “Elektro biznesa” norādītajam Objektos dabasgāze tiek patērēta koģenerācijas stacijās siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai, kas savukārt tiek realizēta pašvaldības iedzīvotājiem.

5.2. Saskaņā ar Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmas datiem, kā arī Siguldas un Olaines novadu pašvaldību izziņām:

- adresē Pulkveža Brieža ielā 109E, Siguldā, atrodas koģenerācijas stacija, kurā siltumenerģiju ražo “SSR”;
- adresē Pulkveža Brieža ielā 109F, Siguldā, atrodas koģenerācijas stacija, kurā siltumenerģiju ražo sabiedrība ar ierobežotu atbildību “TEK-1”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103285376, juridiskā adrese: Pulkveža Brieža iela 109F, Sigulda, Siguldas novads, LV-2150;
- adresē Jelgavas ielā 4, Olainē, atrodas koģenerācijas stacija, kurā siltumenerģiju ražo “Olenergo”.

6. “Elektro biznes” 2022.gada 14.janvārī iesniedza paskaidrojumus par dabasgāzes lietošanu Objektos, norādot turpmāk minēto:

6.1. Objektos patērētā dabasgāze tiek izlietota šo Objektu, tas ir, koģenerācijas staciju, darbības nodrošināšanai. Ņemot vērā, ka “Elektro biznesam” ir šo Objektu lietošanas tiesības, uz kā pamata arī šiem Objektiem tiek nodrošināta dabasgāzes piegāde atbilstoši Līgumam, dabasgāze tiek izlietota, lai tiktu izpildītas gan “Elektro biznesa” uzņemtās saistības pret šo Objektu īpašniekiem, gan arī šo Objektu īpašnieku saistības pret trešajām personām, kas izmanto Objektos saražoto enerģiju.

6.2. Objektos īstenotā saimnieciskā darbība ir saistīta ar šo Objektu iespējamu pārņemšanu nākotnē saskaņā ar Komerclikuma 20.pantu, un tieši šā iemesla dēļ Objektu lietošanas tiesības nodotas “Elektro biznesam”. “Elektro biznes” norāda, ka Objektos tas darbojas kā komercaģents Komerclikuma 45.panta izpratnē un tam ir piešķirtas tiesības slēgt patstāvīgi līgumus, lai nodrošinātu Objektu darbību.

6.3. “Elektro biznes” ir dabasgāzes lietotājs Objektos un dabasgāzes tirgotājs atbilstoši noslēgtajam Līgumam ir “Latvenergo”. Ņemot vērā iepriekš minēto, samaksa par piegādāto dabasgāzi atbilstoši Līgumam ir notikusi tikai un vienīgi starp “Latvenergo” un “Elektro biznesu”. Savukārt Objektu īpašnieki ir norēķinājušies par patērēto dabasgāzi ar “Elektro biznesu” saskaņā ar savstarpēji noslēgtajiem komercaģenta līgumiem, nomas līgumiem un norēķinu līgumiem.

7. Saskaņā ar “Olenergo” un “Elektro biznesa” 2021.gada 1.jūlijā savstarpēji noslēgto Vienošanos par objekta apsaimniekošanu un izmantošanas kārtību starp minētajiem komersantiem iedibināti šādi savstarpējie norēķini – maksa par apsaimniekošanu un piegādāto dabasgāzi un nomas maksa. Samaksu par apsaimniekošanu un piegādāto dabasgāzi veic “Olenergo”, maksa sastāv no divām daļām, kas tiek noteiktas, sareizinot pasūtītāja (“Olenergo”) faktiski patērētās dabasgāzes daudzumu mēnesī ar koeficientiem. Piegādātās dabasgāzes izmaksas tiek noteiktas, piemērojot koeficientu 9,10, kas vienlaikus atbilst “Elektro biznesa” un “Latvenergo” dabasgāzes tirdzniecības līgumā iekļautajai dabasgāzes cenai. Savukārt maksai par apsaimniekošanu tiek piemērots koeficients 3,90. Turklāt no 2021.gada 28.jūnijā starp “Olenergo” un “Elektro biznesu” noslēgtā Komercāģenta līguma izriet, ka šis koeficients ietver arī komercaģentam piekritīgo provīzijas maksu. Turpretī nomas maksu veic “Elektro biznes”, un tā ir fiksēta 500,00 *euro* mēnesī.

8. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 105.panta pirmo daļu, ja Regulators konstatē, ka dabasgāzes sistēmas operators, tirgotājs vai tirgus dalībnieks neievēro šā likuma prasības, Regulators var pieņemt vienu vai vairākus no šādiem lēmumiem:

1) uzlikt pienākumu noteiktā termiņā nodrošināt attiecīgo šā likuma prasību ievērošanu;

2) izteikt brīdinājumu;

3) uzlikt šā likuma 99., 100., 101., 101.¹, 102., 103. un 104.pantā minēto soda naudu.

9. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 103.panta 1.punktu, ja dabasgāzes tirgotājs sniedz dabasgāzes tirdzniecības pakalpojumu bez reģistrācijas, Regulators ir tiesīgs dabasgāzes tirgotājam uzlikt soda naudu līdz 10 procentiem no dabasgāzes tirgotāja iepriekšējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne mazāk kā 300 *euro* apmērā.

10. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 55.panta 2.punktu administratīvo lietu iestādē ierosina uz iestādes iniciatīvas pamata.

11. Administratīvā procesa likuma 57.pants noteic, ka iestāde, kurai lieta ir piekritīga, ierosina administratīvo lietu, ja tai kļūst zināmi fakti, uz kuriem pamatojoties saskaņā ar tiesību normām ir jāizdod vai var tikt izdots attiecīgs administratīvais akts, kā arī tad, ja iestādei ir pamats uzskatīt, ka šādi fakti varētu būt.

12. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmajai daļai, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta viedokli un argumentus šajā lietā. 2021.gada 29.decembrī Regulators nosūtīja "Elektro biznesam" vēstuli Nr.3-2.21/3719 "Par viedokļa un argumentu sniegšanu" ar lūgumu administratīvā procesa ietvaros līdz 2022.gada 17.janvārim iesniegt viedokli un argumentus par konstatētajiem apstākļiem. 2022.gada 17.janvārī tika saņemta "Elektro biznes" atbilde, no kuras konstatējami šādi lietas apstākļi:

12.1. "Elektro biznes" norāda, ka neveic un nav veicis dabasgāzes tirdzniecību Objektos. "Elektro biznes" norāda, ka lietā būtiski ir vērst uzmanību uz šādiem apstākļiem, kas pilnībā izslēdz dabasgāzes tirdzniecību Objektos:

- Līdz ar vēlmi īstenot Objektu iespējamu pāreju "Elektro biznesa" īpašumā, starp "Elektro biznesu" un Objektu īpašniekiem tika panākta vienošanās par Objektu nodošanu lietošanā un "Elektro biznesa" komercagenta pienākumu uzņemšanos šo Objektu darbības nodrošināšanai.
- Objekti Līgumam tika pievienoti, lai īstenotu "Elektro biznes" uzņemtās saistības kā Objektu lietotājam.
- Dabasgāze faktiski tiek izlietota "Elektro biznesa" vajadzībām, jo, ja dabasgāze netiktu piegādāta, "Elektro biznes" nesaņemtu samaksu par Objektu darbības nodrošināšanu, kā to paredz starp pusēm noslēgtie līgumi.
- "Elektro biznes" neatbilst dabasgāzes tirgotāja statusam, jo neveic komercdarbību, kas būtu saistīta ar dabasgāzes tirdzniecību, jo komercdarbības pamatā ir peļņas gūšana no dabasgāzes tirdzniecības, kas konkrētajā situācijā nepastāv.
- "Elektro biznes" norāda, ka līdz ar spēkā esošo Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 7.septembra lēmumu Nr.3-12-17559-21/23 "Latvenergo" ir pienākums pildīt Līgumu, tai skaitā par Objektos patērēto dabasgāzi sagatavot rēķinus, kas ir atbilstoši Līgumā noteiktajai cenai. "Latvenergo" to izvairās darīt un turpina sagatavot rēķinus par dabasgāzes tirgus cenu. Neskatoties uz iepriekš minēto, "Elektro biznes" veic "Latvenergo" samaksu par patērēto dabasgāzi Objektos. Savukārt atbilstoši tiesiskajām attiecībām, kādas pastāv starp "Elektro biznesu" un Objektu īpašniekiem, tie veic samaksu "Elektro biznesam" par patērēto dabasgāzi Objektos precīzi tādā pašā apmērā, kādu "Elektro biznes" veic "Latvenergo". No iepriekš minētā ir secināms, ka "Elektro biznes" nesaņem nekāda veida peļņu no dabasgāzes piegādes Objektiem. Atlīdzība tiek saņemta tikai un

vienīgi par “Elektro biznes” kā komercaģenta pienākumu veikšanu un Objektu lietošanu, nodrošinot to darbību.

- “Elektro biznes” ir dabasgāzes lietotājs, un tā statusu apliecina Objektu lietošanas tiesības.

12.2. “Elektro biznes” vērš Regulatora uzmanību, ka no 2012.gada 1.janvāra komersants ir reģistrēts elektroenerģijas ražotāju reģistrā (Nr.ER0040). “Elektro biznesa” saimnieciskā darbība ir saistīta ar elektroenerģijas ražošanu koģenerācijā, kas arī ir bijis par iemeslu, kāpēc ir bijusi nepieciešamība reģistrēties elektroenerģijas ražotāju reģistrā. 2021.gada maijā “Elektro biznes” uzsāka sarunas ar vairākiem komersantiem, kuri ražo enerģiju koģenerācijas stacijās, lai izskatītu iespējas paplašināt savu saimniecisko darbību, veicot līdzīgā sfērā strādājošu uzņēmumu iegādi. Šādu darbību atbilstoši Komerclikuma 20.pantam sauc par uzņēmumu parēju. No izskatītajiem piedāvājumiem “Elektro biznes” vienojās par sadarbības uzsākšanu ar trīs komersantiem: “Olenergo” (objekts Nr.A005602539), “SSR” (objekts Nr.A005561539 un objekts Nr.A005561647) un “Cactus” (objekts Nr.A005138009).

Puses savā starpā vienojās, ka, lai “Elektro biznes” pārliecinātos, ka Objekti atbilst tā saimnieciskās darbības iecerēm, tas darbosies kā komercaģents Komerclikuma 45.panta izpratnē, veicot Objektu saimnieciskās darbības īstenošanai vajadzīgās darbības, tai skaitā, bet ne tikai – izejvielu iepirkšanu, pārstrādi, jaunu klientu piesaisti. Starp pusēm minēto uzdevumu izpildei tika noslēgts komercaģenta līgums, nomas līgums un norēķinu līgums. Būtiski ir uzsvērt, ka “Elektro biznes” ir ieguvis Objektu lietošanas tiesības, lai nodrošinātu Objektu nepārtrauktu darbību. Būtiski ir norādīt, ka līdz ar komercaģenta pienākumu uzņemšanos “Elektro biznesam” tika piešķirtas tiesības savā vārdā un kompetences ietvaros pārstāvēt Objektu īpašniekus, tai skaitā nodibināt līgumattiecības, kas nepieciešamas saimnieciskās darbības veikšanai.

“Elektro biznes” norāda, ka ar šādām tiesiskajām attiecībām, kur “Elektro biznes” ir uzņēmies nodrošināt Objektu nepārtrauktu darbību, pretī saņemot atlīdzību par savu kā komercaģenta un Objektu lietotāja pienākumu izpildi, kā arī būtisku informāciju par šo Objektu saimnieciskās darbības nodrošināšanai nepieciešamajiem resursiem, ir neizprotami un nepamatoti Regulatoram secināt, ka “Elektro biznes” veic dabasgāzes tirdzniecību. “Elektro biznesa” ieskatā, nepamatots ir arī Regulatora secinājums, ka dabasgāzi faktiski izlieto Objektu īpašnieki, jo “Elektro biznes” norāda, ka tas enerģiju nepārdod tālāk, jo tas ir pretēji pušu starpā pastāvošajām līgumattiecībām. “Elektro biznesam” nav tiesību saņemt gūto peļņu no Objektos saražotās enerģijas pārdošanas, jo Objektu īpašnieki norēķinās gan par Objektos patērēto dabasgāzi, gan arī par “Elektro biznesa” veiktajām darbībām Objektu darbības nodrošināšanai. Dabasgāzi Objektos faktiski izlieto arī “Elektro biznes”, jo, ja dabasgāze netiktu piegādāta Objektiem, “Elektro biznes” nesaņemtu noteikto samaksu par Objektu darbības nodrošināšanu.

12.3. “Elektro biznes”, ievērojot uzņemtās saistības līdz ar noslēgtajiem līgumiem ar Objektu īpašniekiem, 2021.gada 30.jūnijā, 14.jūlijā un 16.jūlijā informēja “Latvenergo” par savu vēlmi izmantot Līguma 2.3.4.apakšpunktā piešķirtās tiesības un pievienot Objektus Līgumam. “Latvenergo” konkrētais līgums ir tipveida līgums, kuru komersants slēdz ar visiem lietotājiem, tāpēc arī “Elektro biznes”, saņemot apstiprinājumu no komersanta darbinieces, ka ir iesniegti visi nepieciešamie līgumi, kas apliecinātu Objektu lietošanas tiesības, neradās šaubas, ka ar iesniegtajiem līgumiem būtu nepietiekami, lai secinātu, ka “Elektro biznesam” ir tiesības saņemt dabasgāzi Objektos kā dabasgāzes lietotājam. Būtiski arī uzsvērt, ka šāda prakse, ka komersantam ir vairāki objekti, kuros tiek piegādāta dabasgāze, nodrošinot enerģijas ražošanu, nav retums un par to ir informēts gan “Latvenergo”, gan arī Regulators.

Lai gan dabasgāze Objektiem tika piegādāta un “Latvenergo” arī izrakstīja rēķinu par piegādāto dabasgāzi atbilstoši Līgumam, 2021.gada 30.jūlijā tika saņemts “Latvenergo”

paziņojums, ka Līgums tiks vienpusēji izbeigts, jo nav iesniegti dokumenti, kas apliecinātu “Elektro biznesa” īpašuma, lietošanas vai valdījuma tiesības uz Objektiem. Būtiski uzsvērt, ka visas šīs darbības “Latvenergo” veica brīdī, kad dabasgāzes tirdzniecības cenas strauji pieauga un noslēgtais Līgums “Latvenergo” kļuva ekonomiski neizdevīgs.

“Elektro biznes” vērs Regulatora uzmanību, ka no šā brīža arī tika uzsāktas “Latvenergo” aktīvas darbības, lai apturētu dabasgāzes piegādi Objektiem. Savu tiesību aizsardzībai “Elektro biznes” vērsās tiesā, un šobrīd spēkā ir šādi tiesas lēmumi:

- Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 7.septembra lēmums Nr.3-12-17559-21/23, ar kuru tiesa ir noteikusi pienākumu “Latvenergo” nodrošināt dabasgāzes tirdzniecību Objektiem atbilstoši Līgumam;
- Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 29.septembra lēmums lietā Nr.C30690321, ar kuru tiesa ir noteikusi pienākumu akciju sabiedrībai “Gas”, vienotais reģistrācijas numurs: 40203108921, juridiskā adrese: Vagonu iela 20, Rīga, LV-1009 (turpmāk – “Gas”), nekavējoties atjaunot dabasgāzes piegādi Objektiem, lai tiem piegādātu dabasgāzi atbilstoši Līgumam;
- Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 19.oktobra lēmums lietā Nr.C30690321, ar kuru tiesa ir noteikusi “Gas” aizliegumu atslēgt dabasgāzes piegādi Objektiem, pamatojoties uz “Latvenergo” 2021.gada 16.oktobra pieprasījumu atslēgt dabasgāzi Objektiem.

Līdz ar to tiesa pirmšķietami ir konstatējusi, ka “Latvenergo” nebija pamata izbeigt tiesiski noslēgto Līgumu un “Elektro biznes” tam līgumā piešķirtās tiesības ir izmantojis atbilstoši Līguma nosacījumiem, kas norāda, ka “Elektro biznes” ir uzskatāms par dabasgāzes lietotāju atbilstoši Enerģētikas likuma 1.panta 12.punktam. “Elektro biznes” vērs Regulatora uzmanību, ka Regulatora secinājumi par iespējamo dabasgāzes tirdzniecību nonāk pretrunā ar jau tiesvedības procesā pieņemtajiem pagaidu aizsardzības līdzekļiem. Ja ir noteikts, ka Līgums ir spēkā un “Elektro biznesam” ir lietošanas tiesības Objektos, tas nozīmē, ka Regulatoram nav tiesību apšaubīt pieņemtos tiesas lēmumus, kā arī noteikt, cik tālu un kādā apmērā “Elektro biznes” drīkst īstenot savas lietošanas tiesības Objektos, vai tā lietošanas tiesībās tiek iekļautas tiesības saņemt no Objektu īstenotās darbības peļņu, vai norādīt uz aplamiem secinājumiem par dabasgāzes faktisko izlietojumu, noteikt, ka “Elektro biznes” ir kļuvis par dabasgāzes tirgotāju.

Vienlaikus “Elektro biznes” norāda, ka 2021.gada 24.septembrī “Latvenergo” vērsās ar iesniegumu Regulatorā par “Gas” rīcību saistībā ar dabasgāzes piegādes nenodrošināšanu “Elektro biznesam”. 2021.gada 21.oktobrī Regulators pieņēma lēmumu Nr.119 “Par strīda starp akciju sabiedrību “Latvenergo” un akciju sabiedrību “Gas” izskatīšanas ierosināšanu”. Savukārt 2022.gada 13.janvārī Regulatora padomes sēdē tika lemts, ka konkrētais strīds tiks atstāts bez izskatīšanas, jo tieši apstākļi, ka “Elektro biznes” ir vērsies tiesā savu interešu aizsardzībai un tiesa ir ierosinājusi tiesvedību, kā arī pieņēmusi lēmumus par pušu starpā pastāvošo strīdu, liedz Regulatoram skatīt šos jautājumus pēc būtības un iestāties tiesas vietā. Pretēji savai nostājai iepriekš minētā strīda izskatīšanā attiecībā uz “Elektro biznesa” īstenoto komercdarbību un iespējamo dabasgāzes tirdzniecību Regulators iestājas tiesas vietā un risina jautājumus pēc būtības. Būtiski uzsvērt, ka tiesvedības procesa ietvaros “Latvenergo” pozīcija ir tieši šāda – “Elektro biznes” nodarbojas ar dabasgāzes tirdzniecību, bet tiesas pieņemtajos lēmumos ir secināts, ka “Elektro biznes” ir dabasgāzes lietotājs, ievērojot, ka Līgums ir spēkā esošs.

12.4. “Elektro biznes” vērs Regulatora uzmanību, ka atbilstoši Ministru kabineta 2017.gada 7.februāra noteikumu Nr.78 “Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr.78) 2.11.apakšpunktam dabasgāzes tirgotājs ir Enerģētikas likumā noteiktajā kārtībā reģistrēts komersants, kura komercdarbība ir dabasgāzes tirdzniecība. Tātad

vispirms Regulatoram ir jāpierāda, ka “Elektro bizness” veic komercdarbību – dabasgāzes tirdzniecību.

12.5. Atbilstoši Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas 2001.gada 26.marta lēmuma Nr.5 “Par Komerclikuma terminiem komersants, komercdarbība, firma u.c.”¹ 1.punktā minētajam komercdarbība ir atklāta ar preču un pakalpojumu tirdzniecību (pirkšanu un pārdošanu) saistīta saimnieciskā darbība, ko peļņas gūšanas nolūkā veic komersants vai komercsabiedrība. “Elektro bizness” norāda, ka no pievienotajiem rēķiniem, kas samaksāti “Latvenergo” par saņemto dabasgāzi Objektos, un rēķiniem, kas ir izrakstīti Objektu īpašniekiem, ir secināms, ka “Elektro bizness” nav guvis peļņu, kas ir komercdarbības veikšanas priekšnosacījums.

Savukārt, kā tas ir noteikts arī Noteikumu Nr.78 2.12.apakšpunktā un 24.punktā, dabasgāzes tirdzniecība lietotājam notiek saskaņā ar dabasgāzes tirdzniecības līgumu, kurā iekļauj norādi par sadales sistēmas pakalpojumu izmantošanas kārtību, vai kā pēdējās garantētās piegādes pakalpojums saskaņā ar šiem noteikumiem. Arī Civillikuma 2004.pantā ir noteikts, ka pirkuma līgums uzskatāms par noslēgtu, kad abas puses vienojušās par pirkuma priekšmetu un maksu. “Elektro bizness” norāda, ka konkrētajā situācijā nav noslēgts līgums, ar kuru puses būtu vienojušās par dabasgāzes pirkumu par noteiktu samaksu.

12.6. “Elektro bizness” norāda, ka, neskatoties uz apstākli, ka nav izpildījies neviens no Noteikumos Nr.78 minētajiem priekšnosacījumiem, lai secinātu, ka “Elektro bizness” nodarbojas ar dabasgāzes tirdzniecību, Regulatora paustie apsvērumi ir pretrunā ar Noteikumu Nr.78 25.punktu, kas noteic, ka dabasgāzes tirdzniecības līgumu klātienē vai izmantojot distances saziņas līdzekļus slēdz ar lietotāju, kuram ir gazificētā objekta īpašuma, lietošanas vai valdījuma tiesības. No minētās tiesību normas var secināt, ka dabasgāzes tirgotājs līgumu par dabasgāzes tirdzniecību ar lietotāju slēdz tikai gadījumos, kad tam ir objekta lietošanas vai valdījuma tiesības. Savukārt saskaņā ar Noteikumu Nr.78 26.6.apakšpunktu līgumu var izbeigt, ja lietotājs šīs tiesības zaudē. Tātad dabasgāzes lietotāja statusu dabasgāzes tirdzniecības līgumā nosaka pēc tā, vai tam piemīt konkrētā objekta lietošanas vai valdījuma tiesības. “Elektro bizness” norāda, ka tam piemīt Objekta lietošanas tiesības, kas nosaka tā dabasgāzes lietotāja statusu atbilstoši Noteikumiem Nr.78. Savukārt pretēji Regulatora secinātajam “Elektro bizness” neatbilst dabasgāzes tirgotāja statusam, kuram būtu pienākums reģistrēties Regulatora uzturētajā dabasgāzes tirgotāju reģistrā.

12.7. Attiecībā uz Regulatora pienākumu ievērot Administratīvā procesa likumā nostiprināto patvaļas aizlieguma principu “Elektro bizness” norāda, ka Senāta Administratīvo lietu departamenta 2020.gada 27.novembra spriedumā lietā Nr.SKA-395/2020 tiesa nosprieda, ka “Iestādes rīcība, kas ir patvaļīga un neatbilst pilnvarojuma jēgai un mērķim, ir pretēja tiesiskas valsts pārvaldes būtībai un grauj sabiedrības uzticību valsts pārvaldei. Tas, ka valsts pārvalde pret privātpersonu ir rīkojusies patvaļīgi un savas pilnvaras izmantojusi nelegitīmu mērķu sasniegšanai, nozīmē, ka valsts pārvalde apzināti nav ievērojusi tās darbības pamatprincipus, tostarp Administratīvā procesa likuma 9.pantā nostiprināto patvaļas aizlieguma principu. Tiesiskas valsts pārvaldes praksē nav pieļaujams, ka iestāde citos procesos izmanto patvaļīgi ierosinātu administratīvā pārkāpuma lietu. Ja ir konstatējams, ka šāda iestādes rīcība ir bijusi apzināta, tas ir, ar mērķi kaitēt personai, tad tā ir uzskatāma par ļaunprātību”.

“Elektro bizness” norāda, ka Regulators nav norādījis atbilstošu pamatojumu tam, lai Regulators varētu konstatēt, ka “Elektro bizness” būtu veicis dabasgāzes tirdzniecību. Regulatora secinājumi ir pretēji faktiskajai situācijai, kas nonāk arī pretrunā ne tikai ar tiesas izteiktajiem secinājumiem, bet arī ar normatīvajos aktos noteiktajiem priekšnosacījumiem, lai Regulators lemtu par dabasgāzes tirgotāja statusa noteikšanu.

¹ Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/6935-par-komerclikuma-terminiem-komersants-komercdarbiba-firma-uc>

13. Ievērojot Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmajā daļā paredzētās administratīvā procesa dalībnieka tiesības tikt uzklautam, Regulators ar 2022.gada 12.maija vēstuli Nr.3-2.21/1356 "Par viedokļa un argumentu sniegšanu" "Elektro biznesam" nosūtīja izstrādāto lēmuma projektu, aicinot administratīvā procesa ietvaros līdz 2022.gada 27.maijam iesniegt papildu argumentus un pierādījumus lietā. 2022.gada 27.maijā tika saņemta "Elektro biznesa" atbilde, kurā papildus 2022.gada 14. un 17.janvārī sniegtajiem paskaidrojumiem par lietas apstākļiem "Elektro biznes" sniedz šādu viedokli:

13.1. "Elektro biznes" jau vairāk nekā desmit gadu nodarbojas ar elektroenerģijas ražošanu un tirdzniecību, kā arī ir reģistrējis savu komercdarbību atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam. Apstāklis, ka tirgū pieredzējis komersants vēlas iegādāties citas koģenerācijas stacijas, bet pirms tam izvērtēt šo staciju darbību, uzņemoties saistības nodrošināt šo Objektu nepārtrauktu darbību, tai skaitā izejvielu piegādi, nevar būt par pamatu tam, lai Regulators, neizprotot vai neiedziļinoties pastāvošajās līgumattiecībās, lemtu par šo līgumu it kā simulatīvo raksturu.

13.2. "Elektro biznes" norāda, ka līdz ar noslēgtajiem līgumiem "Elektro biznes" saimnieciskās darbības ietvaros pērk dabasgāzi, kura tiek izmantota, lai darbinātu koģenerācijas iekārtas, kas ražo siltumenerģiju un elektroenerģiju vienlaicīgi. Siltumenerģija tiek pārdota siltumenerģijas patērētājam, bet elektroenerģija tiek izlietota pašpatēriņam, piegādāta tuvumā esošiem patērētājiem, bet pārpalikums tiek realizēts elektroenerģijas iepircējiem. Koģenerācijas iekārtu darbības tehnisko nodrošināšanu uz līguma pamata veic specializēts uzņēmums, kā arī elektroietaisies apkalpošanai uzņēmumam ir noslēgts atsevišķs līgums ar citu specializēto uzņēmumu.

13.3. Ņemot vērā "Elektro biznesa" ar "Latvenergo" noslēgto Līgumu, kā arī ievērojot Komercaģenta līgumā noteikto "Olenergo", "SSR" un "Cactus" pienākumu atlīdzināt "Elektro biznesam" izdevumus par dabasgāzes piegādi, "Olenergo", "SSR" un "Cactus" izrakstītie rēķini un par tiem saņemtie maksājumi ir saistīti ar norēķinu par dabasgāzi, kura kā kurināmais tiek izmantota "Olenergo", "SSR" un "Cactus" ražošanas procesā. Tādējādi no "Latvenergo" saņemtā dabasgāze tika izmantota "Elektro biznesa" saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

13.4. "Elektro biznes" skaidro, ka līdz ar noslēgtajiem Nomas līgumiem Objektu īpašnieki "Elektro biznesam" ir nodevuši turējumā jeb faktiskā varā Objektus, lai īstenotu tā uzņemto pienākumu Objektu nepārtrauktas darbības nodrošināšanai. Savukārt Objektu īpašnieki, saglabājot Objektus savā īpašumā, īsteno no īpašumtiesībām izrietošo valdījumu un gūst peļņu no Objektos pārdotās enerģijas. "Elektro biznes" norāda, ka Objektu īpašnieku lietošanas tiesību nodošana uz koģenerācijas stacijas darbības nodrošināšanu ir ierasta komercdarbības prakse. Objektu īpašnieki tādā veidā daļu no pienākumiem saistībā ar Objektu darbības nodrošināšanu ir nodevuši kādam citam komersantam. Savukārt "Elektro biznes" līdz ar šo pienākumu uzņemšanos var iegūt informāciju par Objektu darbības nodrošināšanai nepieciešamo resursu ieguldīšanu. Regulatora izteiktais secinājums, ka koģenerācijas stacija – Objekti – nevar būt dažādu personu valdījumā vai lietojumā, ir aplams un pretējs likumā noteiktajam.

13.5. "Elektro biznes" norāda, ka no noslēgto līgumu mērķa – uzņēmumu iespējamā pāreja – nav secināms, ka "Elektro biznes" līdz ar iegūtajām lietošanas tiesībām Objektos būtu vēlēties veikt dabasgāzes tirdzniecību.

13.6. "Elektro biznes" norāda, ka sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas pamatā ir publiskās (valsts un pašvaldību) varas iejaukšanās privāttiesiskās attiecībās nozīmīgās tautsaimniecības nozarēs.² Ievērojot, ka sabiedriskais pakalpojums pēc savas būtības ir komercdarbība, kuru īsteno komersants, valsts iejaucas komercdarbībā, to regulējot, nevis pretēji – uzdod sniegt sabiedriskos pakalpojumus kā valsts pārvaldes uzdevumu. Tomēr

² Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 4.februāra spriedums lietā Nr.A42337006, SKA – 53/2010.

konkrētajā gadījumā līdz ar Regulatora izteiktajiem secinājumiem Regulators ir nevis veicis uzraugošo funkciju, bet gan iejaucies komersanta “Elektro biznes” komercdarbības veikšanā. “Elektro biznes” norāda, ka Regulatora konstatētie apsvērumi un secinājumi, kas pārkāpj Regulatora pilnvarojuma jēgu un mērķi – uzraudzīt regulējamo nozaru darbības atbilstību speciālajam regulējumam –, galvenokārt ir radušies tieši tādēļ, ka Regulators ir pārkāpis privātautonomijas jeb līgumu brīvības principu. Regulatoram nav piešķirtas tiesības vērtēt pušu starpā noslēgtās līgumattiecības, bet gan vērtēt komersantu veikto darbību atbilstību vai neatbilstību regulējamo nozaru speciālajiem normatīvajiem aktiem, kas nav izvērtēti.

13.7. “Elektro biznes” norāda, ka Regulatora sniegtā analīze par simulatīva darījuma pazīmēm nonāk pretrunā ar judikatūrā pastāvošo uzskatu, ka aiz simulatīva darījuma aplēpto darījumu iespējams konstatēt tikai un vienīgi prasības kārtībā³. Tātad Regulatoram nav piešķirtas tiesības administratīvā procesa ietvaros vērtēt un izteikt secinājumus par līgumu atbilstību simulatīva darījuma pazīmēm, šādi secinājumi nav uzskatāmi par tiesisku pamatojumu administratīvajam aktam un saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 84.pantu šādu administratīvo aktu var atzīt par prettiesisku.

13.8. “Elektro biznes” norāda, ka Regulators ir pārkāpis tam piešķirto pilnvarojumu un iestājies tiesas vietā, vērtējot līgumattiecības starp “Elektro biznesu” un “Latvenergo”. Šāda iestādes rīcība ir vērtējama kā prettiesiska, pārkāpjot *res judicata* principu.

13.9. “Elektro biznes” arī norāda, ka “Olenergo” nav nedz obligātā iepirkuma dalībnieks, nedz arī pārdod saražoto elektroenerģiju sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “Energijas publiskais tirgotājs”, vienotais reģistrācijas numurs: 40103762700, juridiskā adrese: Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, LV-1010 (turpmāk – “Energijas publiskais tirgotājs”). Šādas iestādes neuzmanības kļūdas faktiskajos apstākļos un no šiem apstākļiem izdarītajos secinājumos nedrīkst radīt “Elektro biznesam” negatīvas sekas.

14. “Elektro biznesa” pilnvarotie pārstāvji attālināti piedalījās Regulatora padomes sēdē un, atsaucoties uz jau 2022.gada 14. un 17.janvārī un 2022.gada 27.maijā sniegtajiem paskaidrojumiem par lietas apstākļiem, norādīja, ka “Elektro biznes” neveic un nav veicis dabasgāzes tirdzniecību, tādējādi arī tas nav reģistrējies dabasgāzes tirgotāju reģistrā. “Elektro biznes” Regulatora padomes sēdē norādīja, ka uztur visus šajā administratīvajā lietā iepriekš paustos apsvērumus, tādējādi uzsverot, ka “Elektro biznes” nav uzskatāms par dabasgāzes tirgotāju Enerģētikas likuma izpratnē. “Elektro biznesa” ieskatā, lēmumā ietvertie apsvērumi un argumentācija ir nepamatota un prettiesiska, lai atzītu, ka “Elektro biznes” ir sniedzis dabasgāzes tirdzniecības pakalpojumu bez reģistrācijas. Papildus “Elektro biznes” iesniedza informāciju par “Latvenergo” 2021.gada 13.novembra pieteikumu par prasības nodrošināšanu civillietā “Latvenergo” prasībā pret “Elektro biznesu” par atprasījumu no netaisnas iedzīvošanās, kā arī Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 26.novembra lēmumu civillietā Nr.C30766321, ar kuru minētais “Latvenergo” pieteikums par prasības nodrošinājumu noraidīts. “Elektro biznesa” ieskatā, minētie apstākļi par esošo tiesvedību liedz Regulatoram izskatīt šo administratīvo lietu, jo tādā veidā Regulators pārsniedz savu normatīvajos aktos noteikto pilnvaru apjomu un iestājas tiesas vietā. Vienlaikus “Elektro biznes” neapšaubā Regulatora tiesības un pienākumu veikt dabasgāzes tirgus uzraudzību, tomēr lūdz atlikt administratīvās lietas izskatīšanu līdz brīdim, kad tiesa pieņems lēmumu ierosinātās civillietas ietvaros.

Regulators secina:

1. No Regulatora rīcībā esošās informācijas izriet, ka “Elektro biznes” dabasgāzi faktiski neizlieto (t.i., dabasgāze tiek izlietota citu komersantu komercdarbības ietvaros siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai) un pastāv savstarpējie norēķini starp minētajiem

³ Senāta 2019.gada 14.februāra sprieduma lietā Nr.SKC-124/2019 5.punkts.

komersantiem un “Elektro biznesu”. Minēto apstiprina Regulatora rīcībā esošais starp “Elektro biznesu” un “Olenergo” noslēgtais 2021.gada 30.jūnija Norēķinu līgums Nr.020621/EB, kura 1.2.apakšpunktā noteikts, ka iznomātājs (“Olenergo”) maksā nomniekam (“Elektro biznesam”) par pieslēguma punktā patērēto dabasgāzi un dabasgāzes patēriņa saistītajām izmaksām (dabasgāzes pārvades un sadales sistēmas pakalpojuma tarifi), nodokļiem un nodevām saskaņā ar spēkā esošajiem sistēmas pakalpojuma tarifiem un dabasgāzes lietošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem. Identisks nosacījums ir ietverts arī starp “Elektro biznesu” un “Olenergo” noslēgtās 2021.gada 1.jūlija Vienošanās par objekta apsaimniekošanu un izmantošanas kārtību 3.4.apakšpunktā.⁴ Turpmāk minēto apsvērumu dēļ izvērtējamajos apstākļos Regulators secina, ka noslēgtais Norēķinu līgums, Vienošanās par objekta apsaimniekošanu un izmantošanas kārtību, kā arī Komercaģenta līgums liecina, ka “Elektro biznes” apzināti ir izvēlējis tādu samaksas veidu un darbības veidu, kas faktiski dabasgāzes tirdzniecību aizslēpj aiz it kā objektu apsaimniekošanas un komercaģenta pienākumu veikšanas izmaksām. “Elektro biznesa” noslēgtos līgumus ir pamats vērtēt kā apzināti simulatīvus darījumus, lai aiz Objektu apsaimniekošanas un komercaģenta pienākumu veikšanas aizslēptu komercdarību dabasgāzes nozarē (dabasgāzes tirdzniecību), tādējādi panākot sev labvēlīgāku situāciju dabasgāzes tirgū. Izvērtējot minētos apstākļus, Regulators ņem vērā Augstākās tiesas 2017.gada 29.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-266/2017 norādīto, ka *“[19] [...] lai pierādītu pirkuma līguma aizslēpšanu aiz dāvinājuma līguma, izšķirošā nozīme var arī nebūt tiešajiem pierādījumiem, piemēram, pirkuma maksas saņemšanai. [...] simulatīvā darījuma dalībnieki var izvēlēties tādus samaksas veidus, kas nedod iespēju tiem izsekot un tos pierādīt. Tādēļ jāatzīst, ka izšķirošā nozīme var būt arī netiešo pierādījumu kopumam, kuri kopsakarā un bez iekšējām pretrunām var norādīt uz līdzēju nolūku aizslēpt patieso darījumu aiz cita”*.

Pamats minētos darījumus vērtēt kritiski kopsakarā ar minētajām Augstākās tiesas atziņām izriet arī no tā, ka atbilstoši Komerclikuma 49.pantam, ja atlīdzība nav nolīgta, komercaģentam ir tiesības uz tādu atlīdzību, kādu attiecīgajā apvidū parasti maksā par tādu pašu vai līdzīgu darījumu noslēgšanu vai to noslēgšanas sagatavošanu. Ja šādas mērauklas nav, komercaģentam ir tiesības uz saprātīgu atlīdzību, kas nosakāma, ņemot vērā visus ar attiecīgo darījumu saistītos apstākļus. Savukārt Komerclikuma 52.panta pirmā daļa noteic, ka principālam ir pienākums ik mēnesi aprēķināt komercaģentam pienākošos provīziju. Saskaņā ar 2021.gada 28.jūnijā starp “Elektro biznesu” un “Olenergo” noslēgtā komercaģenta līguma 4.punktu par šā līguma 1.punktā minētajiem pakalpojumiem komercaģentam (“Elektro biznesam”) pienākas provīzija. No Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas 2001.gada 26.marta lēmuma Nr.5 “Par Komerclikuma terminiem komersants, komercdarība, firma u.c.” 7.punkta izriet, ka provīzija (anglisms) ir komercaģentam izmaksājamā atlīdzība, kas, skaidrības labad piemērojot latviskus terminus, nozīmē peļņatkarīgā atlīdzība jeb peļņatlīdzība. No Regulatora rīcībā esošajiem līgumiem, kas noslēgti “Olenergo” un “Elektro biznesa” starpā, neizriet noteikumi, saskaņā ar kuriem “Elektro biznesa” provīzija būtu atkarīga vai nu no veikto darījumu skaita, vai no konkrētā darījuma vērtības. Proti, pretēji minētajam tiesiskajam regulējumam līgums paredz vienīgi to, ka komercaģentam (“Elektro biznesam”) viena noslēgta darījuma ietvaros tiek pielīgta ikmēneša atlīdzība bez piesaistes tam, cik daudz un ko viņš ir darījis. Minētie apstākļi rada pamatu uzskatīt, ka “Elektro biznes”, atsaucoties uz komercaģenta jēdzienu un sagatavojot rēķinus par patērēto dabasgāzi, piemērojot noteiktu koeficientu, saņem uzcenojumu par dabasgāzes piegādi lietotājam. Ņemot

⁴ Pasūtītājs (“Olenergo”) maksā apsaimniekotājam (“Elektro biznesam”) par koģenerācijas stacijā patērēto dabasgāzi un dabasgāzes patēriņa saistītajām izmaksām (pārvades un sadales sistēmas tarifi), nodokļiem un nodevām saskaņā ar spēkā esošajiem sistēmas pakalpojumu tarifiem un dabasgāzes lietošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem.

vērā minēto, Regulatora ieskatā, “Elektro biznes”, veicot darbības dabasgāzes tirgū kā komercaģents, faktiski veic dabasgāzes tirdzniecību, kā rezultātā arī gūst regulārus ienākumus.

2. Saskaņā ar Komerclikuma 50.panta pirmo daļu komercaģentam ir tiesības uz provīziju par darījumu, kas noslēgts komercaģenta līguma spēkā esamības laikā, ja šis darījums noslēgts viņa darbības rezultātā vai arī ar personu, kuru komercaģents pirms tam piesaistījis kā klientu tāda paša veida darījumiem. Regulators nekonstatē faktus, kas apliecinātu, ka “Elektro biznes” komercaģenta līguma darbības laikā būtu piesaistījis “Olenergo” jaunus klientus, kā to paredz 2021.gada 28.jūnijā starp “Elektro biznesu” un “Olenergo” noslēgtā komercaģenta līguma 1.punkts. Saskaņā ar “Elektro biznesa” norādīto Objektos dabasgāze tiek patērēta koģenerācijas stacijās siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai, kas savukārt tiek realizēta pašvaldības iedzīvotājiem. Regulatora rīcībā esošās “Olenergo” regulāri sniegtās ikgadējās atskaites par sniegto pakalpojumu apjomu, izmaksām, tehniskajiem un operatīvajiem rādītājiem, kā arī atskaites par ikmēneša faktiskajiem rādītājiem⁵ apliecina, ka “Olenergo” saražoto siltumenerģiju un elektroenerģiju šādā veidā realizēja jau ilgi pirms komercaģenta līguma noslēgšanas. Minētā koģenerācijas stacija nodota ekspluatācijā 2011.gada 28.decembrī un komerciālā ekspluatācija uzsākta 2012.gada 3.janvārī. Regulators norāda, ka Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2008.gada 18.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKA-108/2008 atzinis, ka, “[11] [...] *Lai personu atzītu par komercaģentu, nav pietiekami atsaukties vienīgi uz komercaģenta līgumu. Ir nepieciešams arī konstatēt, ka persona patiesi savā saimnieciskajā darbībā ir komercaģents, sagatavojot vai noslēdzot darījumus principāla labā. [...]*”. Regulators negūst apstiprinājumu tam, ka “Elektro biznes” kā komercaģents varētu veikt tādas darbības, kas veicinātu elektroenerģijas vai siltumenerģijas pieprasījuma palielināšanos, kā rezultātā palielinātos nepieciešamība pēc faktiski izlietotās dabasgāzes turpmāk minēto apsvērumu dēļ:

2.1. Attiecībā uz siltumenerģijas ražošanu Regulators secina, ka “Elektro biznesam” iespējas kā komercaģentam veicināt papildu pieprasījumu pēc “Olenergo” koģenerācijas stacijā saražotās siltumenerģijas ierobežo akciju sabiedrības “Olaines ūdens un siltums”, vienotais reģistrācijas numurs: 50003182001, juridiskā adrese: Kūdras iela 27, Olaine, Olaines novads, LV-2114 (turpmāk – “Olaines ūdens un siltums”), pārvaldītā siltumtīklu infrastruktūra. Proti, siltumenerģija no “Olenergo” koģenerācijas stacijas tiek nodota centralizētajā siltumenerģijas apgādes tīklā Olaines pilsētas apkures vajadzībām. Līdz ar to siltumenerģijas pieprasījumu nodrošina tie siltumenerģijas lietotāji, kas pieslēgti šai centralizētajai siltumenerģijas apgādes sistēmai, savukārt jaunu lietotāju pieslēgšanu nodrošina “Olaines ūdens un siltums”, turklāt pieslēgšana var būt saistīta ar papildu izmaksām nepieciešamās papildu infrastruktūras izbūvei. No minētā Regulators secina, ka “Elektro biznesam” faktiskajos apstākļos nav iespējas pildīt komercaģenta funkciju attiecībā uz papildu siltumenerģijas pieprasījuma veicināšanu principāla (“Olenergo”) labā. Savukārt attiecībā uz izejvielu (dabasgāzes) iepirkšanu noslēgtā komercaģenta līguma ietvaros Regulators norāda, ka izvērtējamos apstākļos starp “Latvenergo” un “Elektro biznesu” noslēgtā Līguma nosacījumi neapliecina, ka “Elektro biznes” slēdz Līgumus principāla (“Olenergo”) labā. Arī komercaģenta līgumā visus ar komercdarbību saistītos riskus ir uzņēmis “Elektro biznes”, pozicionējot sevi kā neatkarīgu komersantu, nevis kā “Olenergo” komercaģentu. Minēto apstiprina 2021.gada 28.jūnijā starp “Elektro biznesu” un “Olenergo” noslēgtā komercaģenta līguma 1. un 2.punkts, kur noteikts, ka komercaģents (“Elektro biznes”) apņemas ar saviem spēkiem, līdzekļiem un uz savu risku sniegt pasūtītāja (“Olenergo”) interesēm atbilstošus komercaģenta pakalpojumus un darbojas savā vārdā. Tātad, ņemot vērā šā lēmuma secinājumu daļas 1.punktā un 2.punkta ievaddaļā minēto un atsaucoties uz Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2018.gada 19.februāra spriedumā lietā Nr.SKC-7/2018 un Senāta Civillietu

⁵ Regulatora 2017.gada 21.decembra lēmums Nr.1/36 “Informācijas iesniegšanas noteikumi enerģētikas nozarē”.

departamenta 2020.gada 12.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-255/2020 izteiktajām atziņām, “Elektro biznesa” īstenotā prakse dabasgāzes tirgū ir uzskatāma par apzinātu darbību kopumu, kā rezultātā tiek veikta dabasgāzes tirdzniecība bez reģistrācijas.

2.2. Attiecībā uz elektroenerģijas ražošanu nepastāv centralizētās siltumapgādes nozarei raksturīgie infrastruktūras ierobežojumi, jo elektroapgādes sistēmas topoloģija ir daudz plašāka, aptverot visu Latvijas teritoriju. Obligātā iepirkuma dalībniekam (kāda no 2014.gada 1.aprīļa līdz 2021.gada 11.decembrim bija “Olenergo”) saskaņā ar “Enerģijas publiskā tirgotāja” tipveida līgumu ir iespēja izvēlēties, vai publiskais tirgotājs pērk visu saražotās elektroenerģijas apjomu vai tikai to daļu, kas attiecināma uz obligātā iepirkuma sistēmu. Par elektroenerģiju, kas netiek iepirkta obligātā iepirkuma ietvaros, ir piemērojama iepirkuma cena, kas tiek aprēķināta, elektroenerģijas biržas ikstundas cenu summējot ar uzcenojumu 1,42 EUR/MWh. Minētā cena ietver arī balansēšanas izmaksas. Ņemot vērā gan dalības biržā izmaksas, gan balansēšanas izmaksas, Regulators secina, ka publiskā tirgotāja piedāvājums nelielām elektroenerģijas ražošanas stacijām (par kādu uzskatāma arī “Olenergo” koģenerācijas stacija), kas vēlas elektroenerģiju realizēt par tirgus cenu, ir salīdzinoši izdevīgs. Minētais saskan ar “Olenergo” faktisko rīcību, proti, Regulatora rīcībā esošā informācija apliecina, ka “Enerģijas publiskā tirgotāja” un “Olenergo” savstarpējais 2014.gada 14.maija līgums Nr.400000/14-240 par elektroenerģijas iepirkumu paredzēja “Olenergo” visu elektroenerģiju, tostarp to, kas pārsniedz obligātā iepirkuma apjomu, pārdot “Enerģijas publiskajam tirgotājam”. No 2019.gada jūlija līdz 2021.gada decembrim visu elektroenerģiju, tajā skaitā to, kas pārsniedz elektroenerģijas obligātā iepirkuma ietvaros iepērkamo, no “Olenergo” iepirka “Enerģijas publiskais tirgotājs”. Savukārt uzcenojums atspoguļo tirgus praksi sasaistīt uzcenojumu ar saražotās enerģijas apjomu, pretstatā sasaistei ar ražošanas procesā izlietotās enerģijas apjomu, kā tas ir “Energo biznesa” un “Olenergo” savstarpēji noteiktās atlīdzības gadījumā. Ņemot vērā minēto, Regulators secina, ka komercaģenta piesaiste “Olenergo” saražotās elektroenerģijas pieprasījuma veicināšanai, vienlaikus esot obligātā iepirkuma dalībnieci, būtu bijusi ekonomiski pamatota vienīgi gadījumā, ja elektroenerģija tiktu realizēta par fiksētu cenu, kas pārsniedz mainīgu biržas cenu. Vienlaikus Regulators konstatē, ka laikā, kad tika slēgts komercaģenta līgums, elektroenerģijas vairumtirgus cenu tendences vēl neliecināja par to, ka dalība obligātā iepirkuma sistēmā “Olenergo” varētu kļūt mazāk pamatota par elektroenerģijas tirdzniecību ārpus obligātā iepirkuma sistēmas.

Ievērojot šā lēmuma secinājumu daļas 2.1. un 2.2.apakšpunktā minēto, Regulators secina, ka konkrētajos faktiskajos apstākļos komercaģenta līguma noslēgšana starp “Olenergo” un “Elektro biznesu” nespēj sasniegt Komerclikumā ietverto komercaģenta darbības būtību, kas norāda uz pamatotām šaubām par šā darījuma patieso mērķi. Izvērtējot noslēgto komercaģenta līgumu kopsakarā ar starp “Elektro biznesu” un “Olenergo” noslēgtā 2021.gada 30.jūnija Norēķinu līguma Nr.020621/EB 1.2.apakšpunktā un 2021.gada 1.jūlija Vienošanās par objekta apsaimniekošanu un izmantošanas kārtību 3.4.apakšpunktā noteiktajiem maksas nosacījumiem, Regulators secina, ka minētie līgumi ir mēģinājums izvairīties no normatīvajos aktos noteiktās prasības reģistrēties dabasgāzes tirgotāju reģistrā. Regulators norāda, ka Augstākā tiesa 2018.gada 19.februāra spriedumā lietā Nr.SKC-7/2018 atzinusi, ka “[9.2.1] [...] Civillikuma 1439.pantā⁶ „[...] apskatīti gadījumi, kad formāli pastāv divi atšķirīgi gribas izpaudumi: viens nopietni gribēts darījums ir aizslēpts aiz cita. [...] Tātad simulatīva darījuma noteikumi „pāriet” uz faktiski gribēto tiktāl, ciktāl tas vajadzīgs, lai pēdējo vispār atzītu par pietiekami konkrētu un uzturētu spēkā” (sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības. (1401.-2400.pants). Sagatavojis autoru kolektīvs

⁶ Kad darījums ir gan nopietni gribēts, bet apslēpts aiz kāda cita darījuma, tad pirmais ir spēkā, ja vien ar to nav bijis nolūka pievilt trešo personu vai vispār izdarīt kaut ko prettiesīgu; bet otrs, tikai izskata pēc noslēgtais darījums, paliek spēkā tikai tiktāl, ciktāl tas izrādās par vajadzīgu pirmā uzturēšanai spēkā.

prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: 1998, 44.lpp.). Šādi darījumi „[...] tiek noslēgti, lai slēptu no trešajām personām simulatīvā darījuma dalībnieku tiesisko attiecību patieso raksturu. [...]” (sk. Balodis K. Ievads civiltiesībās, Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2007, 249.lpp.). To ievērojot, par simulatīvu kvalificējams tāds darījums, aiz kura apslēpts cits – līdzēju patiesi gribētais un likumā regulētais – līguma tips”. Arī Augstākās tiesas Senāta 2020.gada 12.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-255/2020 ir ietverta atziņa attiecībā uz Civillikuma 1439.pantā noteikto regulējumu par aiz simulatīvā darījuma apslēptā patiesi gribētā darījuma tiesiskajām sekām, proti, “[7] [...] skaidrojot minētās normas saturu un piemērošanas aspektus, kasācijas instances tiesas spriedumos norādīts, ka simulatīva darījuma gadījumā formāli pastāv divi atšķirīgi gribas izpaudumi⁷: viens nopietni gribēts darījums ir apslēpts aiz cita – simulatīva – darījuma. Šādā gadījumā abas līgumslēdzējas puses darījuma parakstīšanas brīdī apzinās noslēgtā darījuma simulatīvo dabu, taču katrai no tām zināmu apstākļu dēļ ir izdevīgi, ka patiesais darījums tiek apslēpts. Respektīvi, pēc abpusējas vienošanās un atbilstoši savām interesēm puses piekrīt aiz formāli parakstīta darījuma aizslēpt citu – patiesi izpildāmo darījumu, uz kuru arī bijis vērsts pušu nolūks saistīties. [...]”.

3. Papildus Regulators ņem vērā, ka faktiski koģenerācijas stacijās, kurās par kurināmo izmanto dabasgāzi, salīdzinot ar koģenerācijas stacijām, kurās par kurināmo izmanto citus resursus (piemēram, biomasu), ir augsts automatizācijas līmenis un ir zemāka nepieciešamība pēc cilvēku darbaspēka ikdienas ražošanas procesa nodrošināšanā. Proti, pieslēgums dabasgāzes sadales sistēmai nodrošina nepārtrauktu kurināmā plūsmu, tāpēc uz vietas ražošanas objektā nav vajadzīgi, piemēram, cilvēki, kas nodrošina regulāru kurināmā pieņemšanu noliktavā un tālāku transportēšanu no noliktavas uz staciju ražošanas procesa nepārtrauktai nodrošināšanai. Lai arī ikdienas ražošanas procesa nodrošināšana var būt saistīta ar ražošanas slodzes piemērošanu atbilstoši pieprasījumam un noteikto efektivitātes rādītāju uzraudzību, pieaugot ražošanas slodzei, būtiski nepalielinās ražošanas procesa nodrošināšanas darba apjoms, līdz ar to apsaimniekošanas pakalpojuma sasaistīšana ar faktiski izlietotās dabasgāzes daudzumu ir saimnieciski nepamatota no “Olenergo” puses. Turklāt šāda veida stacijās uzraudzība faktiski nozīmē nepieciešamību procesa aktīvai uzraudzībai un vadīšanai pieslēgties brīdī, kad no sistēmas tiek saņemts paziņojums par novirzi no noteiktiem ražošanas procesa rādītājiem, kā arī sistēmas drošības automātikas risinājumi paredz sistēmas atslēgšanos ārkārtējas parametru novirzes gadījumā. Līdz ar to uzraudzība notiek attālināti un pēc nepieciešamības, iestājoties noteiktiem apstākļiem, tāpēc saimnieciski pamatoti šādu pakalpojumu būtu sasaistīt ar apmaksas veidu, kas paredz samaksu par cilvēkstundām vai fiksētu mēneša samaksu. Ņemot vērā 2021.gada 1.jūlija Vienošanās par objekta apsaimniekošanu un izmantošanas kārtību 2.8.apakšpunktā atrunāto, tostarp to, ka “Elektro biznes” neiesaistās koģenerācijas stacijas apkalpošanas un remonta darbu veikšanas procesos, kas uzskatāmi par resursietilpīgiem darbiem, kā arī faktiskos norēķinus starp “Olenergo” un “Elektro biznesu”, Regulators secina, ka īstenotie norēķini neatbilst tipiskai apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošināšanai. Tā kā apsaimniekošana, ievērojot iepriekš minētos tehnoloģiskos apsvērumus, neparedz “Elektro biznesa” konkrētu, sistemātisku darbību veikšanu koģenerācijas procesa nodrošināšanai, īstenotais maksājumu modelis faktiski nozīmē norēķinu veikšanu par piegādāto dabasgāzi, paredzot noteiktu šā pakalpojuma uzcenojumu, norādot to kā apsaimniekošanas maksu. Turklāt jāņem vērā arī tas, ka “Elektro biznes” nav norādījis, kādas tieši darbības, izņemot dabasgāzes piegādi, apsaimniekošanas pakalpojuma ietvaros tas veic. To apliecina 2021.gada 1.jūlija Vienošanās par objekta apsaimniekošanu un izmantošanas kārtību 4.punktā ietvertie maksas par apsaimniekošanas un piegādāto dabasgāzi

⁷ Skat. arī Senāta Civillietu departamenta 2020.gada 30.septembra sprieduma lietā Nr.C30596917, SKC-364/2020 [8.1.] punktu.

nosacījumi, kā arī starp “Elektro biznesu” un “Olenergo” noslēgtā 2021.gada 30.jūnija Norēķinu līguma Nr.020621/EB 1.3.apakšpunktā noteiktais, ka iznomātājs (“Olenergo”) maksā nomniekam (“Elektro biznesam”) par Objektā patērēto dabasgāzi. Ievērojot minēto, Regulators secina, ka faktiski Objekta apsaimniekošana un īstenotais norēķinu modelis ir simulatīvu darbību kopums, aiz kā tiek slēpts patiesais nolūks – ienākumu gūšana no dabasgāzes pārdošanas. To, ka “Elektro biznesa” patiesais nolūks ar 2021.gada 1.jūlijā noslēgto Vienošanos par objekta apsaimniekošanu un izmantošanas kārtību bija ienākumu gūšana no dabasgāzes pārdošanas, apliecina arī “Elektro biznesa” 2022.gada 27.maija paskaidrojumu 9.punktā minētais, ka koģenerācijas iekārtu darbības tehnisko nodrošināšanu, kā arī elektroietaišu apkalpošanu uz atsevišķu līgumu pamata veic citi specializēti uzņēmumi. Tātad konkrētajos apstākļos secināms, ka vienīgās darbības, ko “Elektro biznes” faktiski veic, ir “Latvenergo” piegādātās dabasgāzes pārdošana enerģijas lietotājiem Enerģētikas likuma 1.panta 16.punkta⁸ izpratnē.

4. Visbeidzot Regulators vērš uzmanību, ka saskaņā ar Līguma 1.1.apakšpunktu tirgotājs (“Latvenergo”) pārdod, bet lietotājs (“Elektro biznes”) pērk dabasgāzi Līgumā noteikto gazificēto objektu vajadzībām un samaksā par to. Tātad, ievērojot Līguma noteikumus, “Elektro biznes” atbilstoši Enerģētikas likuma 1.panta 12.punktam⁹ kā enerģijas lietotājs nav tiesīgs saņemt dabasgāzi pārdot tālāk. No Līguma priekšmeta un tajā iekļautajiem noteikumiem neizriet nosacījumi, saskaņā ar kuriem “Elektro biznes” Līgumu slēdz “Olenergo” vārdā. Vērā ņemami ir arī pretrunīgie apstākļi, ko “Elektro biznes” norāda savos paskaidrojumos par savu statusu attiecībā pret “Latvenergo” un Objektu īpašniekiem (tostarp “Olenergo”). Proti, savos paskaidrojumos (2022.gada 14.janvāra paskaidrojumu 1.3.apakšpunkts un 2022.gada 17.janvāra paskaidrojumu 5.punkts) “Elektro biznes”, no vienas puses, apgalvo, ka tas ir dabasgāzes lietotājs Objektos un dabasgāzes tirgotājs atbilstoši noslēgtajam Līgumam ir “Latvenergo”, ar kuru veikti norēķini par piegādāto dabasgāzi atbilstoši Līgumam. Savukārt, no otras puses, Objektu īpašnieki (tostarp “Olenergo”) par Objektos patērēto dabasgāzi ar “Elektro biznesu” ir norēķinājušies saskaņā ar savstarpēji noslēgtajiem komercaģenta līgumiem, nomas līgumiem un norēķinu līgumiem. Minētie apstākļi dod pamatu uzskatīt, ka faktiskie dabasgāzes lietotāji ir Objektu īpašnieki, nevis “Elektro biznes”, un tas vēl jo vairāk rada pamatotas šaubas par “Elektro biznesa” dabasgāzes tirgū veikto darbību patieso mērķi. “Elektro biznesa” dabasgāzes tirgū veiktās darbības atbilst nolūkam Līguma ietvaros nopirkto un savām vajadzībām nepatērēto dabasgāzi realizēt tālāk, gūstot tiešu labumu, kas atbilstoši Enerģētikas likumā noteiktajam regulējumam¹⁰ ir uzskatāma par dabasgāzes tirdzniecību. Īstenojot šādu darbības modeli, “Elektro biznes” izvairās arī no valsts nodevas par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu samaksas.

5. Papildus Regulators vērš uzmanību uz to, ka saskaņā ar Enerģētikas likuma 1.panta 20.punktu gazificēts objekts ir dabasgāzes apgādes sistēmai pieslēgta būve vai tās daļa, kā arī iekārta. No tā izriet, ka pieslēguma punktu dabasgāzes apgādes sistēmā atsevišķi nevar klasificēt kā gazificētu objektu. Identisku tiesību normu skaidrojumu ir sniegusi arī Ekonomikas ministrija savā 2021.gada 11.novembra vēstulē Nr.3.3-8/2021/8019N. Tātad pieslēguma punkts un gazificētais objekts ir savstarpēji nenodalāmi objekti, jo pieslēguma punktā netiek patērēta dabasgāze, bet tas ir tehniskais risinājums, kā gazificēto objektu apgādāt ar dabasgāzi. Tas izriet arī no Noteikumu Nr.78 2.9.apakšpunkta, kas noteic, ka sadales

⁸ Enerģētikas likuma 1.panta 16.punkts: enerģijas tirdzniecība ir energoapgādes veids, kas ietver enerģijas iepirkšanu pārdošanai un pārdošanu enerģijas lietotājiem.

⁹ Enerģētikas likuma 1.panta 12.punkts: enerģijas lietotājs ir fiziska vai juridiska persona, kas no energoapgādes komersantiem pērk un savām vajadzībām patērē konkrētā veida enerģiju vai kurināmo vai lieto to energoapgādē vai cita veida komercdarbībā.

¹⁰ Enerģētikas likuma 1.panta 16.punkts: enerģijas tirdzniecība ir energoapgādes veids, kas ietver enerģijas iepirkšanu pārdošanai un pārdošanu enerģijas lietotājiem.

sistēmas operators slēdz dabasgāzes pieslēguma līgumu par sistēmas pieslēguma ierīkošanu ar gazificētā objekta īpašnieku. Tādējādi jau no pieslēguma ierīkošanas brīža pieslēguma punkts un gazificētais objekts ir aplūkojami kā vienots veselums, kas nevar būt dažādu personu valdījumā vai lietojumā. Saskaņā ar Regulatora rīcībā esošā 2021.gada 30.jūnija Nomas līguma Nr.010621/EB 1.1.apakšpunktā noteikto līguma priekšmetu iznomātājs (“Olenergo”) nodod lietošanā (iznomā) un nomnieks (“Elektro bizness”) pieņem lietošanā dabasgāzes pieslēguma punktu ar Objekta tirgus numuru A005602539, kas atrodas Jelgavas ielā 4, Olainē, Olaines novadā, LV-2114. Tātad atbilstoši noslēgtā līguma nosacījumiem “Elektro biznesam” ir lietošanas tiesības tikai uz pieslēguma punktu, kas, ņemot vērā iepriekš minēto tiesību normu skaidrojumu, apliecina, ka “Elektro bizness” dabasgāzi neizlieto savām vajadzībām, bet gan piegādā to citiem lietotājiem, jo pieslēguma punkts ir dabasgāzes apgādes sistēmas posms, kurā dabasgāze tiek ievadīta sistēmā un tehniski pieslēguma punktā patērēt dabasgāzi nav iespējams. Regulators norāda arī to, ka “Elektro bizness” savos 2022.gada 27.maija paskaidrojumos (10.punkts) apliecina, ka dabasgāze kā kurināmais tiek izmantota “Olenergo”, “Cactus” un “SSR” enerģijas ražošanas procesā, attiecīgi saņemot atlīdzību par piegādāto dabasgāzi. Līdz ar to izvērtētajos apstākļos Regulators secina, ka “Elektro bizness” Līguma ietvaros nopirkto un savām vajadzībām nepatērēto dabasgāzi faktiski realizē tālāk koģenerācijas staciju (Objektu) īpašniekiem, tādā veidā veicot dabasgāzes tirdzniecību bez reģistrācijas. Tātad faktiski “Elektro biznesa” īstenotā saimnieciskā darbība ir dabasgāzes tirdzniecība bez reģistrācijas.

6. Regulators noraida “Elektro biznesa” izteikto viedokli, ka apstākļi, ka “Elektro bizness” ir vērsies tiesā savu interešu aizsardzībai un tiesa ir ierosinājusi tiesvedību, kā arī pieņēmusi lēmumus par tiesvedībā iesaistīto pušu starpā pastāvošo strīdu, liedz Regulatoram skatīt ierosināto administratīvo lietu pēc būtības. Regulators arī noraida “Elektro biznesa” Regulatora padomes 2022.gada 7.jūlija sēdē izteikto lūgumu atlikt administratīvās lietas izskatīšanu līdz brīdim, kad tiesa pieņems lēmumu ierosinātās tiesvedības ietvaros. Regulators norāda, ka ierosinātā tiesvedība un ierosinātā administratīvā lieta ir divi dažādi procesi, līdz ar to arī savstarpēji nošķirami. Saskaņā ar Likuma 7.panta pirmo daļu Regulators uzrauga, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā regulējamās nozarēs tiktu ievērots Likums, kā arī regulējamo nozaru speciālie normatīvie akti. Savukārt atbilstoši Likuma 10.panta 4.¹ daļai Regulators saskaņā ar Enerģētikas likumu izskata pārkāpuma lietas dabasgāzes apgādē. Līdz ar to, pildot dabasgāzes tirgus uzraudzības funkciju, Regulators savas kompetences ietvaros ierosinātās administratīvās lietas ietvaros vērtē “Elektro biznesa” darījumu dabasgāzes tirgū atbilstību Enerģētikas likumā noteiktajam regulējumam, nevis to, vai “Latvenergo” pamatoti ir atkāpusies no Līguma un vai Objektos pamatoti ir pārtraukta dabasgāzes piegāde. Līdz ar to Regulators noraida “Elektro biznesa” 2022.gada 27.maija paskaidrojumos un Regulatora padomes 2022.gada 7.jūlija sēdē izteiktos apgalvojumus par *res judicata* principa pārkāpumu.

Regulators noraida “Elektro biznesa” 2022.gada 27.maija paskaidrojumos izteiktos apgalvojumus, ka Regulators ir nevis veicis uzraugošo funkciju, bet gan iejaucies komersanta “Elektro bizness” komercdarbības veikšanā (16., 17.punkts) un pārkāpis privātautonomijas jeb līgumu brīvības principu (23.punkts). Tas, ka Regulators administratīvās lietas ietvaros vērtē un ņem vērā apstākļus, kas izriet no “Elektro biznesa” noslēgtajiem līgumiem ar “Latvenergo” un citiem sadarbības partneriem, nenozīmē, ka Regulators ir pārkāpis tam normatīvajos aktos noteiktā pilnvarojuma apjomu un iejaucies “Elektro biznesa” komercdarbībā. Tieši pretēji, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi attiecībā uz normatīvo aktu prasību ievērošanu visu tirgus dalībnieku starpā un konstatētu, vai veiktā komercdarbība konkrētajos apstākļos ir uzskatāma par regulējamu, Regulatoram atbilstoši Likuma 10.panta pirmajai daļai, pildot likumā noteiktās funkcijas, ir tiesības saņemt un vērtēt šo uzdevumu veikšanai nepieciešamo informāciju, tostarp informāciju par “Elektro biznesa” līgumattiecībām ar citiem komersantiem. Informācijas izvērtēšana ir saistīta ar padziļinātas izpratnes gūšanu par lietas

faktiskajiem apstākļiem, bez kuras Regulatoram nav iespējams pieņemt izsvērtu lēmumu. Liedzot Regulatoram vērtēt lietas faktiskos apstākļus, faktiski tiktu kavētas arī Enerģētikas likuma 103.pantā Regulatoram noteiktās tiesības uzlikt dabasgāzes tirgotājam soda naudu līdz 10 procentiem no dabasgāzes tirgotāja iepriekšējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne mazāk kā 300 *euro* apmērā, ja dabasgāzes tirgotājs sniedz dabasgāzes tirdzniecības pakalpojumu bez reģistrācijas vai pārkāpj vispārējās atļaujas noteikumus.

Regulators arī noraida “Elektro biznesa” 2022.gada 27.maija paskaidrojumos izteiktos apgalvojumus, ka Regulatoram nav piešķirtas tiesības administratīvā procesa ietvaros vērtēt un izteikt secinājumus par līgumu atbilstību simulatīva darījuma pazīmēm, jo, atsaucoties uz judikatūru, “Elektro biznesa” norāda, ka aiz simulatīva darījuma apslēpto darījumu iespējams konstatēt tikai un vienīgi prasības kārtībā (*Senāta 2019.gada 14.februāra sprieduma lietā Nr.SKC-124/2019 5.punkts*). Regulators norāda, ka ierosinātās administratīvās lietas ietvaros Regulators nevērtē noslēgto darījumu spēkā esamību vai spēkā neesamību, bet gan vērtē “Elektro biznesa” darījumu dabasgāzes tirgū atbilstību Enerģētikas likumā noteiktajam regulējumam, proti, vai šāda komercdarbība konkrētajos apstākļos atbilst prasībām, kas tirgus dalībniekam ir jāievēro, veicot darbības dabasgāzes tirgū. Līdz ar to Regulators, ievērojot Administratīvā procesa likuma 84.pantā noteiktās administratīvā akta tiesiskuma prasības¹¹, savus lēmumus pamato ar tiesību normām un, izdarot secinājumus, savos lēmumos pamatoti atsaucas uz tiesu praksē izteiktajām atziņām.

Administratīvā procesa likuma 9.pants noteic, ka administratīvo aktu un tiesas nolēmumu var pamatot ar faktiem, kuri ir nepieciešami lēmuma pieņemšanai, un no tiem izrietošiem objektīviem un racionāliem juridiskiem apsvērumiem. Ņemot vērā šo Administratīvā procesa likumā noteikto patvaļas aizlieguma principu, Regulators, pieņemot lēmumu, stingri ievēro, lai attiecīgais lēmums būtu pamatots ar faktiem, tiesību normām, kā arī judikatūru. Līdz ar to Regulators noraida “Elektro biznesa” 2022.gada 27.maija paskaidrojumos izteiktos apgalvojumus par to, ka Regulators neievēro Administratīvā procesa likumā nostiprināto patvaļas aizlieguma principu.

Regulators norāda, ka līdzīgu pārkāpumu gadījumos saistībā ar konstatētu pārkāpumu elektroenerģijas tirgus darbībā – elektroenerģijas tirdzniecība bez reģistrācijas, Regulators arī vērtēja un ņēma vērā apstākļus, kas izrietēja no lietā iesaistīto komersantu savstarpējām līgumattiecībām. Administratīvā apgabaltiesa ar 2021.gada 2.jūlija spriedumu lietā Nr.A43004720 un 2022.gada 11.maija spriedumu lietā Nr.A43003921 ir atzinusi, ka Regulatora lēmumi konkrētajās lietās ir tiesiski un pamatoti. Minētais norāda, ka arī tiesas ieskatā Regulators, vērtējot pastāvošās līgumattiecības, nepārkāpj ne privātautonomijas, ne tiesiskuma, ne arī citus administratīvā procesa principus. Vienlaikus, ievērojot Regulatoram noteikto deleģējumu, tam nav pamata analizēt komersanta komercdarbības ieceres un vienīgi nākotnē iespējamus apstākļus, līdz ar to “Elektro biznesa” apsvērumi par nākotnē iespējamu uzņēmuma pāreju neietekmē šīs administratīvās lietas izskatīšanu un Regulators atstāj šos apsvērumus bez ievēribas. Papildus Regulators norāda, ka enerģijas tirgus dalībnieku skaits raksturo enerģijas tirgus konkurences līmeni. Gan komersanta atrašanās reģistrā, gan regulētam komersantam noteiktie pienākumi, tostarp informācijas sniegšanas pienākums, nodrošina tirgus pārskatāmību. Nepildot šos tiesiskajā regulējumā noteiktos pienākumus, “Elektro biznesa” negatīvi ietekmē tirgus pārskatāmību.

7. Regulators ar 2022.gada 27.jūnija vēstuli Nr.3-2.21/1764 ir uzaicinājis “Elektro biznesa” pārstāvi piedalīties padomes sēdē, kurā tiks skatīts jautājums par konstatēto pārkāpumu “Elektro biznesa” darbībā, informējot, ka Regulatora padomes sēdēs komersantiem ir iespēja piedalīties tikai attālināti, izmantojot tiešsaistes video, piemēram,

¹¹ Administratīvā procesa likuma 84.pants: Administratīvais akts ir tiesisks, ja tas atbilst tiesību normām, bet prettiesisks – ja neatbilst tiesību normām.

Microsoft Teams, saziņas iespēju. Vienlaikus, lai nodrošinātu iespēju “Elektro biznesam” iepazīties ar Regulatora argumentiem par konstatēto pārkāpumu, Regulators ar 2022.gada 12.maija vēstuli Nr.3-2.21/1356 un 2022.gada 27.jūnija vēstuli Nr.3-2.21/1764 “Elektro biznesam” nosūtīja lēmuma projektu. Līdz ar to Regulators ir ievērojis “Elektro biznesa” Administratīvā procesa likuma 62.pantā paredzētās tiesības tikt uzklautam.

8. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 65.panta ceturtajai daļai Enerģētikas likuma 105.panta pirmajā daļā paredzētie lēmumu veidi atbilst brīvajam administratīvajam aktam un šādā gadījumā apsverama administratīvā akta izdošanas lietderība.

9. Ievērojot Administratīvā procesa likuma 66.pantā noteiktos lietderības apsvērumus, Regulators secina, ka šā lēmuma pieņemšana ir nepieciešama, lai piemērotu “Elektro biznesam” Enerģētikas likumā noteikto atbildību par prettiesiskām darbībām un atturētu “Elektro biznesu” no turpmāku enerģētikas nozari reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumu izdarīšanas. Saskaņā ar taisnīguma principu par katru izdarīto pārkāpumu pārkāpējam jāpiemēro iedarbīgs, atturošs un samērīgs sods. Tādējādi Regulatora rīcības brīvība, pieņemot vienu vai vairākus no Enerģētikas likuma 105.panta pirmajā daļā noteiktajiem lēmumu veidiem, ir vērsta uz to, lai mudinātu “Elektro biznesu” rīkoties, ievērojot enerģētikas nozari reglamentējošo normatīvo aktu prasības. Lai sasniegtu tiesisku (leģitīmu) mērķi, Regulators, konstatējot “Elektro biznesa” darbībā tiesību normu pārkāpumu, norāda, ka šāda “Elektro biznesa” īstenotā prakse ir uzskatāma par apzinātu un sistemātisku darbību. Tāpat Regulatora rīcībā esošā “Elektro biznesa” sniegtā informācija un viedoklis par tās īstenotajām darbībām dabasgāzes tirgū neliecina, ka “Elektro biznes” ir tendēts labprātīgi un godprātīgi turpmāk ievērot Enerģētikas likumā noteikto regulējumu attiecībā uz dabasgāzes tirdzniecību. Tieši pretēji – no Regulatora rīcībā esošās informācijas izriet, ka “Elektro biznes” apzināti veic darbības, kas vērstas uz izvairīšanos no normatīvo aktu ievērošanas, nevēloties uzņemties normatīvajos aktos paredzētos regulēta sabiedriskā pakalpojuma sniedzēja pienākumus un atbildību. Ņemot vērā minēto, Regulators atzīst par pamatotu, samērīgu un lietderīgu saskaņā ar Enerģētikas likuma 105.panta pirmās daļas 1. un 3.punktu uzlikt “Elektro biznesam” pienākumu noteiktā termiņā nodrošināt attiecīgo šā likuma prasību ievērošanu un uzlikt šā likuma 103.pantā minēto soda naudu, lai “Elektro biznesu” sodītu par izdarīto pārkāpumu, kā arī atturētu to no turpmākas pārkāpumu izdarīšanas, tādējādi veicot preventīvus pasākumus, kas vērsti uz efektīvi funkcionējoša dabasgāzes tirgus darbības nodrošināšanu un ekonomiski pamatotas konkurences veicināšanu.

10. Lai piemērotu samērīgu, iedarbīgu un pamatotu soda naudas apmēru, Regulators ņem vērā turpmāk minēto:

10.1. Ministru kabineta 2014.gada 23.decembra noteikumu Nr.839 “Kārtība, kādā nosaka soda naudas apmēru elektroenerģijas un dabasgāzes apgādē” (turpmāk – Noteikumi) 12.punkts noteic, ja pārkāpums tieši vai netieši ietekmējis elektroenerģijas tirgus vai dabasgāzes tirgus pārskatāmību un konkurences līmeni tajā, tai skaitā elektroenerģijas vai dabasgāzes pārrobežu tirdzniecību, un elektroenerģijas vai dabasgāzes lietotāju iespējas saņemt nepārtraukti un droši piegādātu elektroenerģiju vai dabasgāzi pieprasītajā kvalitātē par pamatotām cenām un pārkāpuma dēļ komersants vai vertikāli integrēts komersants ir guvis tiešu vai netiešu labumu vai ieņēmumus, soda naudu nosaka no 0,15 līdz 10 procentiem no komersanta iepriekšējā finanšu gada neto apgrozījuma enerģētikas nozarē.

10.2. Lietā izvērtētie dokumenti un šā lēmuma secinājumu daļas 1., 2., 3., 4., 5. un 6.punktā ietvertie argumenti un secinājumi norāda, ka “Elektro biznes” pārkāpuma rezultātā guva tiešu labumu (ieņēmumus) un pārkāpums tieši ietekmējis dabasgāzes tirgus pārskatāmību un konkurenci. “Elektro biznes”, neregistrējoties dabasgāzes tirdzniecībai, samazināja savas saimnieciskās darbības izmaksas (tajā skaitā izvairoties no valsts nodevas samaksas) un tādējādi radīja sev konkurences priekšrocības dabasgāzes tirgū. Vienlaikus Regulatoram nav pamata uzskatīt, ka minētais pārkāpums ir ietekmējis dabasgāzes lietotāju iespējas saņemt

nepārtraukti un droši piegādātu dabasgāzi pieprasītajā kvalitātē. “Elektro bizness”, pieļaujot minēto pārkāpumu, izvairījās no informācijas sniegšanas pienākuma (atskaites Regulatora tirgus uzraudzības funkcijas izpildei), tādējādi apgrūtinot Regulatoram Likumā noteikto funkciju izpildi. Ņemot vērā “Elektro biznesa” īstenoto darbības modeli un veiktos darījumus dabasgāzes tirgū, Regulators, nosakot soda naudas kopējo apmēru, uzskata par pamatotu piemērot sodu naudu 0,8% apmērā no finanšu gada neto apgrozījuma enerģētikas nozarē, papildus ņemot vērā turpmāk minētos apsvērumus.

Nosakot soda naudas apmēru, Regulators ņem vērā pārkāpuma radīto seku ietekmi uz dabasgāzes tirgus pārskatāmību. Attiecīgi, lai nodrošinātu dabasgāzes tirgus pārskatāmību, saskaņā ar Enerģētikas likuma 108.panta otro daļu Regulators veido dabasgāzes tirgotāju reģistru un nodrošina tā publisku pieejamību, tādējādi nodrošinot uzticamu un pārskatāmu informāciju par dabasgāzes tirgotājiem, kas atbilstoši tiesību aktos noteiktajam regulējumam ir tiesīgi nodarboties ar dabasgāzes tirdzniecību. “Elektro biznesa” veiktā dabasgāzes tirdzniecība bez reģistrācijas ne vien apgrūtināta Regulatoram pildīt tam likumā noteikto tirgus uzraudzības funkciju, bet arī atstāj negatīvas sekas uz pārējo tirgus dalībnieku komercdarbību. Proti, apstākļos, kuros tiek konstatēta dabasgāzes tirdzniecības pakalpojuma sniegšana bez reģistrācijas (pievienojot spēkā esošam dabasgāzes tirdzniecības līgumam citus objektus, nododot dabasgāzi trešai personai), citi dabasgāzes tirgotāji nesaņem objektīvu un patiesu informāciju par dabasgāzes tirgu, kas var apgrūtināt pieņemt izsvērtus lēmumus par savu turpmāko komercdarbību.. Minētās darbības izvērtējamās apstākļos Regulators vērtē kā tādas, kas kropļo dabasgāzes tirgu. Vienlaikus tiek negatīvi ietekmēta konkurence siltumenerģijas tirgū, radot iespēju atsevišķiem dabasgāzes lietotājiem saņemt dabasgāzi par zemākām cenām, nekā tās ir ekonomiski pamatotas esošajos tirgus apstākļos. Zemākas ražošanas izmaksas, kas nav pamatotas ar augstāku ražošanas procesa vai darbības efektivitāti, bet balstās iespējā piekļūt kurināmā resursam par ekonomiski nepamatotu cenu, kropļo veselīgu konkurenci siltumenerģiju ražojošo staciju starpā. Ņemot vērā minēto, Regulators soda naudu palielina par 2 procentpunktiem.

Nosakot soda naudas apmēru, Regulators ņem vērā arī korelāciju starp soda naudas apmēru un labumu vai ienākumiem, kas gūti pārkāpuma rezultātā. Regulators secina, ka “Elektro biznesa” gūtais labums ir tiešs un būtisks attiecībā pret “Elektro biznesa” apgrozījumu iepriekšējos gados. Proti, Regulators secina, ka “Elektro biznesa” darbības, nepilna gada laikā realizējot dabasgāzi vienam “Olenergo”, nodrošina “Elektro biznesa” darbībā apgrozījumu, kas veido “Elektro biznesa” 2020.gada apgrozījumam pielīdzināmu apmēru, ko veido 357 668,00 *euro*. Ņemot vērā “Elektro biznesa” gūtā labuma apmēru un tā korelāciju ar soda naudas apmēru un, lai nodrošinātu, ka piemērotais sods ir samērīgs, iedarbīgs un atturošs, Regulators soda naudu palielina par 2 procentpunktiem.

Nosakot soda naudas apmēru, Regulators ņem vērā arī izdarītā pārkāpuma regularitāti. Regulators secina, ka “Elektro biznesa” gūtie ieņēmumi ir vairākkārtēji, tie tiek saņemti katru mēnesi. Tieši un vairākkārtēji gūtu labumu vai ieņēmumus Regulators vērtē kā smagākas pārkāpuma radītās sekas salīdzinājumā ar attiecīgi netieši un vienreizēji gūtu labumu vai ieņēmumiem. Ņemot vērā, ka “Elektro biznesa” veiktās darbības dabasgāzes tirgū ir apzinātas un sistemātiskas, kā rezultātā no neregistrētas dabasgāzes tirdzniecības tiek gūti regulāri ieņēmumi, Regulators soda naudu palielina par 1 procentpunktu.

10.3. Atbilstoši Noteikumu 13.1.apakšpunktam soda naudas apmēru nepalielina, ja pārkāpuma ilgums nepārsniedz gadu. Saskaņā ar Regulatora rīcībā esošo informāciju pārkāpuma periods minēto termiņu nepārsniedz. Attiecīgi komercaģenta līgums starp “Elektro biznesu” un “Olenergo” noslēgts 2021.gada 28.jūnijā. Savukārt Objekti starp “Elektro biznesu” un “Latvenergo” noslēgtajam Līgumam (dabasgāzes tirdzniecības periods no 2021.gada 1.aprīļa līdz 2022.gada 30.aprīlim) pievienoti 2021.gada 5.jūlijā, 14.jūlijā un

16.jūlijā. Līdz ar to Regulators secina, ka “Elektro biznes” dabasgāzes tirdzniecības pakalpojumu bez reģistrācijas ir sniedzis no 2021.gada 28.jūnija līdz 2022.gada 30.aprīlim.

10.4. Nosakot soda naudas apmēru, nav piemēroti mīkstinoši apstākļi saskaņā ar Noteikumu 14.punktu. Proti, “Elektro biznes” pārkāpumu nepārtrauca, tiklīdz saņēma no Regulatora informāciju par iespējamo pārkāpumu, brīvprātīgi nenovērsa pārkāpuma sekas, pirms Regulators pieņēma lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, kā arī “Elektro biznes” pēc savas iniciatīvas nesniedza pierādījumus, kuriem ir būtiska nozīme pārkāpuma konstatēšanā.

10.5. Nosakot soda naudas apmēru, nav piemēroti pastiprinoši apstākļi saskaņā ar Noteikumu 15.punktu. Vienlaikus Regulators norāda, ka administratīvās lietas ietvaros par savlaicīgi nesniegtu Regulatora pieprasīto lietas apstākļu izmeklēšanai nepieciešamo informāciju Regulators “Elektro biznesam” izteica brīdinājumu un uzlika pienākumu nekavējoties iesniegt informāciju par dabasgāzes lietošanu Objektos¹². Izpildot minēto lēmumu, “Elektro biznes” 2022.gada 17.janvārī iesniedza Regulatora pieprasīto lietas apstākļu izmeklēšanai nepieciešamo informāciju.

11. Ņemot vērā iepriekš minēto, “Elektro biznesa” īstenoto darbības modeli un veiktos darījumus dabasgāzes tirgū, vienlaikus ņemot vērā tiešu ietekmi uz dabasgāzes tirgus pārskatāmību un konkurenci, kā arī to, ka pārkāpuma rezultātā “Elektro biznes” ir guvis tiešu labumu, Regulators uzskata par pamatotu noteikt soda naudu 5,8% apmērā no finanšu gada neto apgrozījuma (Noteikumu 12.punkts).

12. Administratīvā apgabaltiesa 2010.gada 28.jūnija spriedumā lietā Nr.A43005309 atzinusi, ka “[7] [...] neto apgrozījums kļūst zināms tikai pēc gada pārskata sastādīšanas, bet tiesisku noteiktību šie dati iegūst tikai pēc gada pārskata apstiprināšanas dalībnieku sapulcē, citiem vārdiem, šie dati var tikt ņemti vērā tikai pēc tam, kad tie apstiprināti ar dalībnieku sapulces lēmumu, jo pirms tam tie vēl arvien ir apstrīdami. [...] Vienlaikus Administratīvā apgabaltiesa minētājā spriedumā¹³ atzinusi, ka [...] soda naudu aprēķina no tāda finanšu gada neto apgrozījuma, par kuru ir sastādīts un apstiprināts gada pārskats, jo no citiem avotiem nav iespējams iegūt ticamu un juridiski spēkā esošu informāciju par neto apgrozījumu. Apgabaltiesa uzskata par neiespējamu citādi tulkot piemēroto normu, jo tādējādi naudas soda aprēķins katrā atsevišķā gadījumā būtu pakļauts tiesiskai nenoteiktībai un nestabilitātei, kā rezultātā var tikt pieļauts vienlīdzības principa pārkāpums, katrā gadījumā normu tulkojot citādi. Ja pieļauj, ka par pēdējo noslēgto finanšu gadu atzīstams iepriekšējais pārskata gads pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas, tad [...] lēmumu pieņemšana tiktu padarīta atkarīga no tā, kad tiks apstiprināts gada pārskats, taču, kā redzams no Gada pārskatu likuma 66.panta pirmās daļas, šis termiņš var būt dažāds – līdz pat septiņiem mēnešiem pēc pārskata gada beigām. Turklāt, [...] būtu jāņem vērā arī pārskata gada robežas, jo ne vienmēr tās sakrīt ar kalendārā gada robežām. Savukārt pirms gada pārskata apstiprināšanas, apgabaltiesas ieskatā, nav iespējams iegūt ticamus un juridiski saistošus datus par neto apgrozījumu [...].

Ievērojot iepriekš minētās tiesas atziņas, izvērtējamajos apstākļos Regulatoram, nosakot soda naudas apmēru, jāņem vērā tādi neto apgrozījuma dati, kas iekļauti pēdējā apstiprinātajā gada pārskatā pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas. Tātad izvērtējamajos apstākļos pamatoti ir ņemt vērā “Elektro biznesa” finanšu gada neto apgrozījumu par 2020.gadu, ko veido 357 668,00 euro.

Ievērojot lietā konstatētos faktiskos un tiesiskos apstākļus, pamatojoties uz likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 7.panta pirmo daļu, 9.panta pirmās daļas 6. un 9.punktu un otro daļu, Enerģētikas likuma 103.panta 1.punktu, 105.panta pirmās daļas 1. un

¹² Regulatora 2021.gada 21.decembra lēmums Nr.2.20-01/E/9 “Par administratīvās lietas izskatīšanu saistībā ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību “Elektro biznes””.

¹³ Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 28.jūnija sprieduma lietā Nr.A43005309 [7] punkts.

3.punktu, kā arī uz Administratīvā procesa likuma 55.panta 2.punktu, 57.pantu, 62.panta pirmo daļu, 63.panta pirmās daļas 2.punktu, 65.panta ceturto daļu un 66.panta pirmo daļu,

padome nolemj:

1. atzīt, ka “Elektro bizness” ir izdarījis Enerģētikas likuma 103.panta 1.punktā minēto pārkāpumu – no 2021.gada 28.jūnija līdz 2022.gada 30.aprīlim sniedzis dabasgāzes tirdzniecības pakalpojumu bez reģistrācijas;

2. uzlikt pienākumu “Elektro biznesam” nekavējoties, bet ne vēlāk kā līdz 2022.gada 12.augustam veikt nepieciešamās darbības, lai reģistrētos dabasgāzes tirgotāju reģistrā vai pārtrauktu dabasgāzes tirdzniecību;

3. uzlikt “Elektro biznesam” soda naudu 20 744,74 *euro* (divdesmit tūkstoši septiņi simti četrdesmit četri *euro* un septiņdesmit četri centi) apmērā par dabasgāzes tirdzniecības pakalpojuma sniegšanu bez reģistrācijas;

4. uzlikto soda naudu “Elektro bizness” ne vēlāk kā trīsdesmit dienu laikā no dienas, kad “Elektro biznesam” izsniegts vai nosūtīts lēmums par soda naudas uzlikšanu, iemaksā valsts budžetā (Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV78TREL1060001019900, TREL1V22), norādot maksājuma mērķi un lēmuma par soda naudas uzlikšanu datumu un numuru, un 10 dienu laikā pēc soda naudas samaksas paziņo par to Regulatoram.

Lēmums stājas spēkā ar tā parakstīšanas dienu.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu. Pieteikuma iesniegšana tiesā neaptur šā administratīvā akta darbību, izņemot administratīvā akta darbību daļā par soda naudas uzlikšanu.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU